

ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

9
'85

Атестація вихователів

А. МІНЕНКО,

заст. нач. управління кадрів
Міністерства освіти УРСР

На виконання постанов партії і уряду про реформу школи та з метою стимулювання постійного зростання ідейно-теоретичного рівня і професійної майстерності, розвитку творчої ініціативи, підвищення персональної відповідальності педагогів за навчання й виховання дітей дошкільного віку, з нинішнього вересня розпочинається перший цикл атестації вихователів дошкільних закладів, який триватиме протягом 1985—1990 років. Надалі кожний «дошкільник» проходитиме атестацію щоп'ять років, тобто щороку нею буде охоплюватися до 20 проц. загальної кількості фахівців.

Атестація сприятиме дальшому піднесенню рівня всієї роботи ясел-садків, поширенню в них передового досвіду, підвищенню престижу й авторитету педагогів-«дошкільників», розширенню можливостей їх морального і матеріального заохочення за сумлінну працю.

Нині необхідно в кожному дитячому садку, педінституті і педучилищі широко і всебічно роз'яснити Положення про порядок проведення атестації, організувати його глибоке вивчення в усіх формах системи підвищення кваліфікації педагогів-«дошкільників», працівників органів освіти і методичних установ. Кожний освітянин повинен знати, що атестація проводиться в умовах широкої гласності, творчої активності і високої відповідальності кожного за доручену справу, посилення вимогливості за кінцеві результати праці.

Атестація вихователів проводиться незалежно від відомчої підпорядкованості дошкільних закладів, в яких вони працюють, атестаційними комісіями обласно, Севастопольського міськвико та управління народної освіти м. Києва, що самі визначають її конкретний термін.

До атестації не включаються вихователі, які проробили в даному дошкільному закладі менше одного року; молоді спеціалісти протягом перших трьох років роботи після закінчення вищих або середніх педагогічних навчальних закладів; вагітні жінки та такі, що мають дітей віком до 1,5 року; вихователі, які перебувають на тривалому лікуванні. При цьому в кожному конкретному випадку рішення про звільнення від атестації приймається завідуючою дошкільним закладом спільно з профспілковою організацією за погодженням з рай(міськ)вно. Від атестації звільняються також протягом перших трьох років роботи і вихователі, які закінчили заочно вищі або середні педагогічні навчальні заклади і раніше не працювали в дошкільних закладах, а також працівники-сумісники. Не підлягають атестації вихователі дошкільних закладів, де завідуюча працює на цій посаді перший рік.

Усі педагоги, звільнені від чергової атестації, проходять її в строки, визначені органами народної освіти за погодженням з відповідними профспілковими комітетами і відомствами (їх органами на місцях), що мають підпорядковані дошкільні заклади.

Вихователі, які досягли пенсійного віку і продовжують працювати в дошкільних закладах, проходять атестацію на загальних підставах. Коли ж вихователі, що досягли пенсійного віку в навчальному (календарному) році, в якому проводиться атестація, виявили бажання піти з педагогічної роботи, вони можуть бути звільнені від неї.

Атестація проводиться на основі всебічного об'єктивного аналізу педагогічної діяльності вихователя. Перш за все необхідно оцінювати якість роботи педагога, використання ним ефективних форм і методів, забезпечення охорони здоров'я дітей, зниження їх захворюваності. Головний показник результативності роботи вихователя — фізичний, розумовий, естетичний розвиток малят, сформованість у них первинних

трудових навичок, рівень їхньої вихованості та готовності до навчання у школі.

Необхідно також урахувати, як виконує він вимоги Положення про дитячий дошкільний заклад та нормативних документів, що регламентують діяльність ясел-садків, чи підвищує свій ідейно-теоретичний рівень, бере участь у методичній роботі, чи дотримується принципів комуністичної моралі.

Робота з атестації вихователів розпочинається в дошкільному закладі. Завідуюча за погодженням з профкомом у визначені терміни (найкраще — на початку вересня) затверджує графік атестації і не пізніше як за місяць до її початку доводить його до відома вихователів. Спільно з партійною, профспілковою, комсомольською організаціями та з урахуванням думки педколективу завідуюча заповнює атестаційний листок і складає характеристику (відзив) на кожного вихователя, дає оцінку його діяльності, висловлює, коли треба, рекомендації щодо поліпшення окремих її сторін або вносить пропозиції про заохочення, присвоєння кращим звання «вихователь-методист» тощо. При обговоренні на засіданні профкому дошкільного закладу характеристики вихователя, на якого вона складається, має право брати участь в обговоренні і висловлювати свої зауваження. У випадку необхідності профком вносить до характеристики вмотивовані зауваження і доповнення. Завідуюча в присутності представників партійної і профспілкової організацій у вільний від роботи (занять) час знайомить вихователя з характеристикою, висновками і пропозиціями про оцінку його діяльності. На педагогічній раді або виробничій нараді, де характеристики доводяться до відома педколективу, його члени можуть висловити свої зауваження, пропозиції, які мають бути розглянуті завідуючою спільно з виборними органами партійної, профспілкової, комсомольської організацій закладу.

Вихователі, які атестуються, мають бути завчасно, але не пізніше як за тиждень до подання матеріалів у рай(міськ)вно, бути ознайомлені з характеристикою і оцінкою своєї роботи. Вихователь може висловити свої зауваження, які завідуюча спільно з громадськими організаціями закладу повинна розглянути. У разі незгоди з результатами вихователь може подати письмове заперечення до рай(міськ)вно.

Атестаційні матеріали на розгляд у рай(міськ)вно подає особисто завідуюча дошкільним закладом.

Для розгляду атестаційних матеріалів, що надходять із шкіл та дошкільних закладів, спільним рішенням рай(міськ)вно, відповідного комітету профспілки і комітету комсомолу створюється робоча група в складі: завідуючого відділом народної освіти (голова), голови районного (міського) комітету профспілки, секретаря райкому (міськкому) комсомолу, інспекторів, методистів, директорів шкіл, дитбудинків, завідуючих дитсадками, вихователів, старших піонервожатих, представників підприємств та організацій, у підпорядкуванні яких є дошкільні заклади. У розгляді атестаційних матеріалів, крім членів робочої групи, беруть участь представники партійних, комсомольських органів, атестаційної комісії, а в разі необхідності і працівники відповідних відомств та організацій.

На засідання робочих груп, коли розглядаються атестаційні матеріали, запрошують завідуючих дошкільними закладами, а в разі необхідності — вихователів, що атестуються. Зокрема, як правило, мають бути присутніми вихователі, яким керівництво і громадські організації закладу, де вони працюють, дають відповідні рекомендації (про необхідність підвищення наукового і професійного рівня, удосконалення форм і мето-

дів роботи з дітьми та ін.). Якщо вихователь без поважних причин двічі не з'явиться на засідання, рішення приймається у його відсутності.

У необхідних випадках рай(міськ)вно вносить обґрунтовані зміни до пропозицій дошкільних закладів про оцінку діяльності атестованих вихователів.

Рекомендації, які даються вихователям за результатами атестації, мають впливати з обов'язків, визначених Правилами внутрішнього трудового розпорядку для працівників дошкільних закладів системи Міністерства освіти СРСР та іншими нормативними документами, що регламентують їх діяльність. Про виконання рекомендацій вихователі звітують на засіданні педради чи виробничій нараді садка. Завідуюча спільно з громадськими організаціями складає письмовий висновок про якість зробленого. При цьому головним критерієм оцінки є поліпшення якості роботи вихователя щодо навчання й виховання дітей. Невиконання рекомендацій може призвести до застосування заходів впливу відповідно до законодавства про працю і Правил внутрішнього трудового розпорядку.

Завідуючий рай(міськ)вно подає атестаційні матеріали на розгляд обласної, Київської або Севастопольської міської атестаційної комісії. До складу кожної комісії входять: голова — заступник завідуючого обласно; заступники голови — голова або секретар відповідного профспілкового комітету, директор або заступник директора ОУВ; члени комісії — відповідальні працівники органів народної освіти, керівники шкіл, дошкільних закладів, кращі вчителі, вихователі та старші піонервожати, працівники педагогічних навчальних закладів, методичних установ, інші спеціалісти, а також представники партійних, радянських, профспілкових і комсомольських органів, місцевих відомств, які мають дошкільні заклади. Один з членів атестаційної комісії виконує обов'язки секретаря.

Для додаткового з'ясування питань оцінки діяльності вихователів, що атестуються, при комісії створюється експертна група з числа методистів, інспекторів, працівників педагогічних навчальних закладів та інших спеціалістів. Склад групи затверджується рішенням комісії.

Атестаційна комісія є постійно діючою. Всі зміни в її складі затверджуються наказом органу народної освіти, при якому вона створюється.

Вихователь, який атестується, завчасно, але не пізніше як за тиждень до подання матеріалів атестаційній комісії, має бути ознайомлений із внесеними до характеристики змінами та уточненнями. У випадку незгоди з ними він може викласти свої заперечення атестаційній комісії у письмовій формі.

Завідуючі відомчими дошкільними закладами подають атестаційні матеріали до місцевих органів управління, а в разі їх відсутності чи спеціалістів у них — до рай(міськ)вно за територіальною належністю, а ті — атестаційній комісії.

Комісія на своїх засіданнях заслуховує повідомлення завідуючого рай(міськ)вно, розглядає подані матеріали, заперечення вихователів, які атестуються, на їх характеристики і дає одну з таких оцінок їх діяльності: відповідає займаній посаді і заслуговує присвоєння звання «вихователь-методист»; відповідає займаній посаді і заслуговує заохочення; відповідає займаній посаді; відповідає займаній посаді за умови виконання рекомендацій атестаційної комісії; не відповідає займаній посаді.

При розгляді питання відповідності вихователів займаній посаді і присвоєння їм звання «вихователь-методист» атестаційна комісія, рай(міськ)вно (їх робочі групи) виходять з положення, що таке звання присвоюється вихователям, які мають вищу або середню спеціальну освіту, стаж роботи на цій посаді не менше п'яти років, піклуються про вихованців, забезпечують охорону їх здоров'я і зниження захворюваності, високу ефективність роботи щодо виховання і навчання дітей відповідно до вимог програми, всебічну підготовку дітей до школи; постійно підвищують свій ідейно-теоретичний рівень і професійну кваліфікацію; беруть активну участь у методичній і громадській роботі; ведуть пропаганду науково-педагогічних знань серед населення; їх передовий досвід поширюється серед працівників дошкільних закладів.

Звання «вихователь-методист» присвоюється за поданням атестаційної комісії завідуючим обласно, Севастопольського міськвно, начальником УНО м. Києва, а тим, хто працює у відомчих дитячих садках, — керівництвом відповідного відомства. Вихователям, яким за результатами атестації присвоєно звання «вихователь-методист», видається посвідчення встановленого зразка.

Вихователі-методисти проходять атестацію на загальних підставах. Якщо в їх роботі будуть виявлені істотні недоліки, атестаційна комісія вносить пропозицію про позбавлення звання. Рішення про це приймають керівники органів народної освіти або відомств, які присвоювали звання.

Розгляд атестаційних матеріалів на вихователів, щодо яких вноситься пропозиція про відповідність займаній посаді, може бути обмежений рай(міськ)вно (їх робочими групами). При розгляді пропозиції щодо невідповідності займаній посаді вихователь повинен бути викликаний на засідання атестаційної комісії.

При кожній наступній атестації нові характеристики обов'язково порівнюються з характеристиками попередньої для визначення зростання ідейно-теоретичного рівня і методичної майстерності вихователів, підвищення результативності їх навчально-виховної роботи.

Після завершення атестації перший екземпляр атестаційного листа зберігається в справах комісії, другий — в особовій справі вихователя протягом п'яти років — до наступної атестації.

Органи народної освіти, відповідні профспілкові комітети та комітети комсомолу в установленому порядку вживають заходів до реалізації рекомендацій атестаційної комісії.

Вихователям слід створити умови для виконання рекомендацій. Передбачити з цією метою направлення їх на курси і семінари, підготовку до вступу на заочне навчання, надання їм методичної допомоги у практичній роботі.

Оцінка діяльності вихователів доводиться органами народної освіти у місячний строк до відома педагогічних колективів дошкільних закладів на засіданні педради, виробничій нараді.

При зміні місця роботи вихователів на його прохання видається довідка встановленого зразка про проходження атестації, і він знову не атестується, якщо не виникає необхідності у переатестації (низька якість роботи, систематичне невиконання вимог підвищення ідейно-теоретичного рівня і професійної підготовки та ін.).

Керівники органу народної освіти, підприємства, установ, відомств, якому підпорядкований дошкільний заклад, на підставі рішення атестаційної комісії про невідповідність вихователя займаній посаді не пізніше ніж через два місяці з дня атестації видають наказ про переведення його (за його згодою) на іншу роботу, не пов'язану з вихованням дітей дошкільного віку. При неможливості переведення або незгоді працівника керівник у той же строк за погодженням з профкомом дошкільного закладу (а щодо незвільнених від роботи голів і членів профкому, крім того, вищестоячого профспілкового органу) видає наказ про звільнення його з роботи у відповідності з Основами законодавства Союзу РСР і союзних республік про працю з посиланням на п. 2 ст. 40 КЗпП УРСР. При цьому днем атестації працівника слід вважати день прийняття рішення атестаційної комісії. Після зазначеного строку звільнення або переведення працівника на іншу роботу не допускається.

Трудові суперечки з питань звільнення вихователів дошкільних закладів, визнаних за результатами атестації такими, що не відповідають займаній посаді, розв'язуються в загальному порядку.

Звільнення вихователів на інших підставах (хвороба, прогул, систематичне порушення трудової дисципліни тощо) проводиться відповідно до діючого законодавства про працю.

Атестацію вихователів слід використовувати для дальшого підвищення рівня всієї роботи з кадрами дошкільних закладів. А відділам народної освіти необхідно постійно здійснювати контроль за ходом підготовки і проведення атестації, аналізувати її результати, систематично розглядати ці питання на колегіях і радах з народної освіти, здійснювати контроль за використанням коштів, які виділяються на підвищення ставок зарплати педпрацівникам, що мають звання «вихователь-методист».

Атестація вихователів дошкільних закладів вимагає докорінного поліпшення організації в них методичної роботи, удосконалення внутрішнього керівництва і контролю, посилення інспекторського нагляду та допомоги з боку відділів народної освіти, постійного аналізу атестаційної роботи на місцях, розглядати й узагальнювати результати спільно з іншими зацікавленими відомствами.